

KRZYSZTOF DRAGAN

Numer albumu: 083524

**Aplikacja internetowa
do wyszukiwania połączeń lotniczych**

Praca dyplomowa inżynierska
na kierunku Informatyka

Opiekun pracy dyplomowej:

dr inż. Arkadiusz CHROBOT

Katedra Systemów Informatycznych

POLITECHNIKA ŚWIĘTOKRZYSKA
WYDZIAŁ ELEKTROTECHNIKI, AUTOMATYKI I INFORMATYKI

Zatwierdzam:

PROF. DR hab. inż. Andrzej Stobielecki
ds. Kształcenia i Sprawy Studenckich
na Studiach Stacjonarnych
Wydziału Elektrotechniki, Automatyki i Informatyki

Rok akademicki: 2018/19

Temat nr. 70/1579/2018/19

Dnia: 21 marca 2018

dr inż. Andrzej Stobielecki

ZADANIE NA PRACĘ DYPLOMOWĄ

Studiów pierwszego stopnia na kierunku
INFORMATYKA

Wydano dla studenta: **Krzysztof Dragan**

I. Temat pracy:

Aplikacja internetowa do wyszukiwania połączeń lotniczych

II. Plan pracy:

1. Wstęp
2. Opis rozwiązywanego zagadnienia
3. Przegląd istniejących rozwiązań
4. Projekt aplikacji
5. Implementacja
6. Testy
7. Uwagi i wnioski

III. Cel pracy:

Celem pracy jest stworzenie aplikacji internetowej, która będzie zbierała informacje o dostępnych połączeniach lotniczych i umożliwiała użytkownikowi zaplanowanie na ich podstawie podróży. Źródłem informacji o dostępnych połączeniach lotniczych, które aplikacja będzie pobierała automatycznie, powinny być strony internetowe agregujące dane o lotach lub serwisy przewoźników. Opracowane oprogramowanie powinno pozwalać na określenie takich parametrów wyszukiwania lotów, jak: czas podróży, termin i miejsce jej rozpoczęcia i zakończenia, liczba przesiadek, cena przelotów i gabaryty oraz waga zabieranego bagażu. Aplikacja powinna się składać z części serwerowej oraz klienckiej i być zaimplementowana w języku Java oraz przy użyciu technologii związanych z tym językiem.

IV. Uwagi dotyczące pracy:

V. Termin oddania pracy: **30 stycznia 2019**

VI. Konsultant:

Kierownik Zakładu
Zakładu Informatyki
Katedry Systemów Informatycznych
Wydziału Elektrotechniki, Automatyki i Informatyki
dr hab. inż. Roman Stokłowski, prof. PŚK
(pieczęć i podpis)

Opiekun pracy dyplomowej

Andrzej Chudzik
(podpis)

.....
(imię i nazwisko)

Temat pracy dyplomowej celem jej wykonania otrzymałem:

Kielce, dnia 21.03.2018 r. Dragan Krzysztof
czytelny podpis studenta

Kielce, dnia 12.10.2018

Krzysztof Dragan 083524
Imię i nazwisko studenta nr albumu

ul. Denkowska 83, Ostrowiec Świętokrzyski
Adres zamieszkania

Informatyka, Systemy Informacyjne, IV rok, stacjonarne
Kierunek, specjalność, rok studiów, rodzaj studiów (stacjonarne, niestacjonarne)

dr inż. Arkadiusz Chrobot
Opiekun pracy dyplomowej inżynierskiej/magisterskiej*

OŚWIADCZENIE

Przedkładając w roku akademickim 2018/19 opiekunowi pracy dyplomowej inżynierskiej/magisterskiej*, powołanemu przez Dziekana Wydziału Elektrotechniki Automatyki i Informatyki Politechniki Świętokrzyskiej, pracę dyplomową inżynierską/magisterską* pod tytułem:

Aplikacja internetowa do wyszukiwania połączeń lotniczych

oświadczam, że:

- 1) przedstawiona praca dyplomowa inżynierska/magisterska* została opracowana przeze mnie samodzielnie, stosownie do wskazówek merytorycznych opiekuna pracy,
- 2) przy wykonywaniu pracy dyplomowej inżynierskiej/magisterskiej* wykorzystano materiały źródłowe, w granicach dozwolonego użytku wymieniając autora, tytuł pozycji i miejsce jej publikacji,
- 3) praca dyplomowa inżynierska/magisterska* nie zawiera żadnych danych, informacji i materiałów, których publikacja nie jest prawnie dozwolona,
- 4) przedstawiona praca nie była wcześniej przedmiotem procedur związanych z uzyskaniem stopnia zawodowego/naukowego w wyższej uczelni,
- 5) niniejsza wersja pracy jest identyczna z załączoną treścią elektroniczną (na CD i w systemie Archiwum Prac Dyplomowych).

Przyjmuję do wiadomości, iż w przypadku ujawnienia naruszenia przepisów ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, praca dyplomowa inżynierska/magisterska* może być unieważniona przez Uczelnię, nawet po przeprowadzeniu obrony pracy.

Zostałem uprzedzony:

- 1) o odpowiedzialności karnej wynikającej z art. 115 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t. j. Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631 z późn. zm.): „Kto przywłaszcza sobie autorstwo albo wprowadza w błąd co do autorstwa całości lub części cudzego utworu albo artystycznego wykonania, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3. Tej samej karze podlega, kto rozpowszechnia bez podania nazwiska lub pseudonimu twórcy cudzy utwór w wersji oryginalnej albo w postaci opracowania, artystyczne wykonanie albo publicznie zniekształca taki utwór, artystyczne wykonanie, fonogram, wideogram lub nadanie.”,
- 2) odpowiedzialności dyscyplinarnej na podstawie art. 211 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (t. j. Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.) „Za naruszenie przepisów obowiązujących w uczelni oraz za czyny uchybiające godności studenta student ponosi odpowiedzialność dyscyplinarną przed komisją dyscyplinarną albo przed sądem koleżeńskim samorządu studenckiego, zwanym dalej sądem koleżeńskim”

Prawdziwość powyższego oświadczenia potwierdzam własnoręcznym podpisem.

Dragan Krzysztof
czytelny podpis studenta

*) niepotrzebne skreślić

Aplikacja internetowa do wyszukiwania połączeń lotniczych

Streszczenie

Celem niniejszej pracy było opracowanie aplikacji internetowej która pozwoliłaby na wyszukiwanie połączeń lotniczych korzystając z danych zawartych na stronach internetowych przewoźników bądź z innych centr danych. Aplikacja została podzielona na część kliencką oraz serwerową. Klient został napisany przy użyciu technologii Angular 6, natomiast część serwerowa w technologii Java 10. W pracy znajduje się opis architektury stworzonej aplikacji, modułu wyszukiwania połączeń lotniczych a także zagadnień teoretycznych związanych z projektowaniem interfejsu użytkownika dla przeglądarki internetowej.

Słowa kluczowe: Java, Angular 6, REST, programowanie obiektowe, protokół HTTP, programowanie funkcyjne

A web application to search for flight connections

Summary

The purpose of thesis was to build a web application, which will be able to search flight connections using data included on air websites or others data sources. Application was divided into two parts: client and server. Client was implemented using technology of Angular 6, whereas server in Java 10 technology. Description of architecture built application, module of air connections searching and theoretical issues related to building user interface for web application are included in this thesis.

Keywords: - Java, Angular 6, REST, Object Oriented Programming, HTTP Protocol, Functional Programming

Spis treści

Wstęp	10
1 Opis rozwiązywanego zagadnienia	11
1.1 Źródła danych o połączeniach lotniczych	11
1.2 Parsowanie różnych rodzajów danych	13
1.2.1 Język znaczników XML	13
1.2.2 Notacja JSON	14
1.3 Wydajność wyszukiwania	16
2 Przegląd istniejących rozwiązań	17
2.1 Wyszukiwarka lotów Skyscanner	17
2.2 Wyszukiwarka lotów Google Flights	19
2.3 Porównanie aplikacji	20

Wstęp

Branża lotnicza to jedna z głównych gałęzi dzisiejszego transportu. Za jej początek uznaje się pierwszy pomyślny lot braci Wright 17 grudnia 1903 roku na polach Kitty Hawk. To wydarzenie zapoczątkowało proces tworzenia się przemysłu lotniczego. W dzisiejszych czasach transport lotniczy uznaje się za najszybszy i najbardziej bezpieczny. Obecnie wykorzystuje się go między innymi w transporcie osób, towarów czy celach militarnych. Warto wspomnieć też o jego roli jako prekursora lotów kosmicznych. Dzięki niemu powstała nieosiągalna wcześniej możliwość podróżowania po całym świecie w najkrótszym możliwym czasie.

W niniejszej pracy podjęto się stworzenia aplikacji internetowej umożliwiającej wyszukiwanie realnych połączeń lotniczych. Aplikacja ta składa się z części klienckiej oraz serwerowej. Dla zwiększenia jej wydajności do architektury została dodana relacyjna baza danych oraz mechanizmy cachowania danych. Jej główną funkcjonalnością jest zbieranie danych o połączeniach lotniczych z zewnętrznych serwisów oraz zasobów internetowych. Pozwala ona na uzyskanie informacji o lotach uwzględniając dane o ich cenie, linii lotniczej go obsługującej, wymiarów i wagi dozwolonego bagażu, czasu podróży czy też liczby przesiadek.

Praca została podzielona na 6 rozdziałów. Rozdział pierwszy przedstawia zagadnienie wyszukiwania połączeń lotniczych wraz z opisem najważniejszych problemów które podjęto rozwiązaniu podczas powstawania aplikacji. Drugi rozdział opisuje obecnie istniejące rozwiązania na rynku. Jest to opis dwóch komercyjnych aplikacji które zyskały duże uznanie od ich użytkowników. Zakończony został podsumowującym porównaniem obu aplikacji ze stworzoną w ramach tej pracy. Rozdział trzeci przedstawia projekt aplikacji. Znajdują się w nim schematyczne rysunki z opisem które przedstawiają architekturę powstałej aplikacji. Obrazuje podział funkcjonalności między bazą danych, warstwą logiki biznesowej czy też warstwą prezentacji. Opisane zostały również ścieżki komunikacji pomiędzy tymi warstwami. Rozdział czwarty przedkłada implementację aplikacji. W rozdziale tym zostaną przedstawione najważniejsze fragmenty oprogramowania tworzące funkcjonalność aplikacji. Można będzie w nim znaleźć informacje o użytych technologiach jak i zewnętrznych bibliotekach którymi się posłużono. Piąty rozdział poświęcony jest opisowi testów oprogramowania które potwierdzają prawidłowe działanie aplikacji. Ostatni rozdział przedstawia uwagi i wnioski odnoszące się do tematu pracy oraz stworzonej aplikacji.

1 Opis rozwiązywanego zagadnienia

Głównym zagadnieniem podjętym w pracy było znalezienie sposobu na pozyskanie realnych danych o połączeniach lotniczych które można by było zaprezentować w kompleksowym interfejsie oraz we względnie optymalnym czasie dla użytkownika powstałej aplikacji.

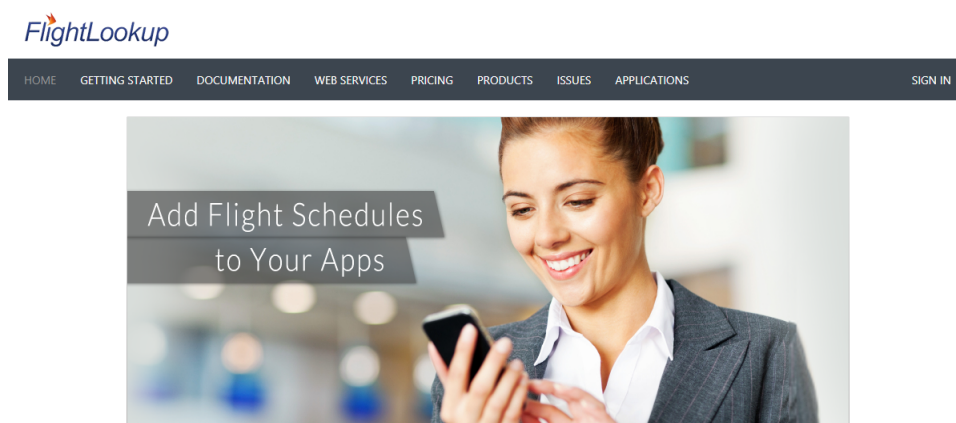
Zagadnienie to można podzielić na 3 części:

- Znalezienie źródeł danych o połączeniach lotniczych
- Parsowanie różnych rodzajów danych
- Zapewnienie dobrej wydajności podczas wyszukiwania połączeń lotniczych

Części te zostaną opisane w podrozdziałach bieżącego rozdziału.

1.1 Źródła danych o połączeniach lotniczych

Największą trudnością podczas pisania pracy było znalezienie odpowiednich zasobów danych który nie byłyby płatne oraz które zapewniałyby rzetelne i sprawdzone dane lotnicze. Poszukiwania zaczęto od złożenia podań do centr danych o dostęp do ich zasobów. Większość z nich wymagała opłaty za swoje usługi które sięgały nawet 10000\$. Niektóre z nich oferowały jednak darmowy dostęp do ich zasobów jednak był to dostęp limitowany. Na potrzeby pracy wybrano serwis FlightLookup jako głównego dostawcę danych, informacje przez niego dostarczone stanowiły lwią część odpowiedzi serwera. Darmowy dostęp jest limitowany 500 zapytaniami w trakcie miesiąca.

Rysunek 1.1.1: Portal serwisu FlightLookup

Dodatkowymi źródłami danych były:

- Skyscanner - serwis udostępniające średnie ceny przelotów w określonym przedziale czasowym oraz informacje dotyczące dozwolonego bagażu
- Aviation Edge - usługa chmurowa udostępniające dane o liniach lotniczych
- ourairports.com - strona internetowa umożliwiająca pobranie danych o większości lotnisk na świecie

Skyscanner jest komercyjną aplikacją zbierającą wiele rodzajów danych lotniczych. Jej szczegółowa funkcjonalność zostanie opisana w następnym rozdziale z przeglądem istniejących rozwiązań. W tej części pracy zostanie opisane użycie zasobów tego produktu. Zasoby Skyscanner'a dostarczyły danych o aktualnych cenach wyszukiwanych lotów oraz danych dotyczących dozwolonego bagażu podczas podróży. Ceny lotów zostały pobrane z serwisu RapidApi korzystającego wewnątrz z zasobów aplikacji Skyscanner. Znajduje się on pod adresem sieciowym: <https://rapidapi.com/skyscanner/api/skyscanner-flight-search>. Użycie jego serwisów wymagało podania miejsca jak i daty wylotu oraz przylotu. Dodatkowym wymaganiem parametrem był unikalny kod walutowy który umożliwiał zwrócenie poprawnych wyników. Oprócz cen przelotów Skyscanner posiada też stronę internetową z tabelą opisującą dozwolone wymiary oraz wagę bagażu podczas przelotu. Adres tej strony to: www.skyscanner.net/news/tips/check-in-luggage-size-and-weight-restrictions. Zawartość tej strony jest parsowana przez część serwerową jednak to zagadnienie zostanie opisane szerzej w następnym podrozdziale.

Kolejnym ważnym źródłem danych jest usługa chmurowa Aviation Edge. Serwis ten w prosty sposób udostępnia dane o liniach lotniczych wykorzystując do tego interfejs REST. Do użycia tej usługi wymagane było podanie unikalnego kodu linii lotniczej w celu jej zidentyfikowania oraz zwrócenia danych w postaci JSON. Aviation Edge jest bezpłatnym serwisem, do korzystania z jego zasobów wymagane jest tylko założenie konta w celu uzyskania klucza identyfikującego użytkownika.

Ostatnim źródłem danych jest strona internetowa ourairport.com znajdująca się pod adresem internetowym: <http://ourairports.com/>. Jej zasobem który został wykorzystany jako źródło danych jest plik csv zawierający ponad 50000 rekordów lotnisk. Zawiera dane z szerokiego przekroju typów lotnisk począwszy od małych lotnisk dla awionetek aż po największe lotniska świata takie jak London Heathrow Airport. Dane te zabrane są w całości w postaci pliku CSV który jest pobierany przez część serwerową. Poddawane są procesowi filtracji w celu wyeliminowania lotnisk obsługujących poniżej 4 tysięcy pasażerów rocznie.

1.2 Parsowanie różnych rodzajów danych

Dane dostarczone przez zewnętrzne serwisy prezentowały swoją treść w różnych formatach. Aby zebrać pełną odpowiedź serwera należało w pierwszym kroku sparsować pojedyncze elementy a następnie zbudować z nich obiekt języka Java.

1.2.1 Język znaczników XML

Parsowanie zaczynało się od odebrania danych z serwisu FlightLookup w postaci XML¹. Jest to najważniejsza operacja podczas procesu wyszukiwania połączeń lotniczych. Dane zebrane w tej części są parametrami wyszukiwania podczas korzystania z dalszych źródeł danych. Do zrealizowania tej czynności posłużono się zewnętrzną biblioteką jackson-dataformat-xml która efektywnie przełożyła obiekty XML na odpowiedni obiekty języka Java. Załączony poniżej obrazek przedstawia jeden z elementów danych XML o nazwie *FlightDetails*. Zawiera on przykładowe pola takie jak: *TotalMiles* czy *FLSFlightDays*. Elementy te zostały odwzorowane w postaci klas języka Java o takich samych nazwach jak nazwa elementu. Powstała klasa posiada też takie same pola jak obiekt w XML.

Przykładowa implementacja ukazana jest na listingu 1.2.2

```
1 <FlightDetails TotalFlightTime="PT3H35M"
2     TotalMiles="931"
3     TotalTripTime="PT4H25M"
4     FLSDepartureDateTime="2018-11-15T06:40:00"
5     FLSDepartureTimeOffset="+0100"
6     FLSDepartureCode="WAW"
7     FLSDepartureName="Warsaw"
8     FLSArrivalDateTime="2018-11-15T10:05:00"
9     FLSArrivalTimeOffset="+0000"
10    FLSArrivalCode="LHR"
11    FLSArrivalName="London Heathrow"
12    FLSFlightType="Connect"
13    FLSFlightLegs="2"
14    FLSFlightDays="...4..."
15    FLSDayIndicator=""
16 >
```

Listing 1.2.1: Fragment danych w formacie XML

¹eXtensible Markup Language

```

1  public class FlightDetails {
2
3      @JacksonXmlProperty(localName = "TotalFlightTime", isAttribute = true)
4      private String totalFlightTime;
5
6      @JacksonXmlProperty(localName = "TotalMiles", isAttribute = true)
7      private String totalMiles;
8
9      @JacksonXmlProperty(localName = "TotalTripTime", isAttribute = true)
10     private String totalTripTime;
11
12     ...
13
14 }

```

Listing 1.2.2: Fragment odwzorowanego obiektu XML w postaci klasy Java

Każde pole zostało oznaczone odpowiednią adnotacją biblioteki Jackson w celu poprawnej operacji parsowania.

1.2.2 Notacja JSON

Notacja JSON² jest modernistycznym sposobem prezentacji danych. Wywodzi się ona z języka JavaScript gdzie została głównym formatem prezentacji obiektów tej technologii. Notacja Json jest zbudowana na dwóch strukturach[1]:

- Kolekcji par nazwa/wartość, w zależności od języka programowania zrealizowana jako obiekt, rekord, struktura, słownik bądź kolekcja
- Posortowana lista wartości. W większości języków zrealizowana jako tablica, wektor, lista lub sekwencja

Są to uniwersalne struktury danych. Wirtualnie wszystkie nowoczesne języki programowania wspierają je w specyficznej dla siebie formie. Notacja JSON jest to format danych, który jest wymienny z językami programowania. Ta właściwość czyni ją najpopularniejszym formatem wymiany danych między aplikacjami oraz mikroserwisami.

²JavaScript Object Notation

W tym formacie dostarczane były informacje o liniach lotniczych oraz o cenach lotów. Do sparsowania ich posłużono się biblioteką Gson firmy Google. W pierwszym przypadku konwersja obiektu JSON na obiekt. Dzięki niej konwersja obiektu JSON do obiektu Java odbywała się w jednej linii kodu. W ten sam sposób odbywało się parsowanie danych zawierających ceny przelotów.

```
1  [
2  {
3      "airlineId": "1",
4      "nameAirline": "American Airlines",
5      "codeIataAirline": "AA",
6      "iataPrefixAccounting": "1",
7      "codeIcaoAirline": "AAL",
8      "callsign": "AMERICAN",
9      "type": "scheduled",
10     "statusAirline": "active",
11     "founding": "1934",
12     "codeHub": "DFW",
13     "nameCountry": "United States",
14     "codeIso2Country": "US"
15  }
16 ]
```

Listing 1.2.3: Przykładowy obiekt w notacji JSON

Ostatnim formatem danych który wymagał sparsowania był HTML (Hypertext Markup Language). Informacje przez niego opisane dotyczyły wymiarów oraz wagi bagażów dozwolonych na określonej linii lotniczej. Do wykonania tego zadania posłużyła zewnętrzna biblioteka Jsoup. Dedykowana dla języka Java, z gotowym pakietem oprogramowania bardzo dobrze poradziła sobie z parsowaniem treści HTML.

1.3 Wydajność wyszukiwania

Wyszukiwanie tak złożonych jak informacje o połączeniach lotniczych a następnie parsowanie ich niesie za sobą pewne konsekwencje. Są to konsekwencje czasownik, użytkownik powinien otrzymać interesującą go treść w czasie jak najkrótszym. W celu optymalizacji wydajności aplikacji wprowadzono mechanizmy skracające czas odpowiedzi części serwerowej. Dla zbierania danych dotyczących lotnisk oraz bagażów wprowadzono rozwiązania polegające na pobieraniu pełnych zasobów tych danych do bazy danych lub do pliku znajdującego się na serwerze. Pozwoliło to na pominięcie opóźnienia sieciowego związanego z potencjalną koniecznością pobierania tych danych ze stron lub zewnętrznych baz danych.

Kolejnym rozwiązaniem było wprowadzenia stylu programowania funkcyjnego w kluczowych elementach części serwerowej które odpowiadały za wyszukiwanie połączeń lotniczych. Programowanie funkcyjne wprowadzone w Javie 8 pozwala skrócić operacje po stronie wirtualnej maszyny Javy a więc też zaoszczędzić cenne milisekundy w trakcie wyszukiwania lotów. Ostatnim mechanizmem był moduł cachowania danych. Jego przeznaczeniem jest skracanie czasu odpowiedzi dla określonych zapytań do części serwerowej które są wielokrotnione i wywoływane przez wielu użytkowników. Wykonując operacje wyszukiwania lotów, moduł wyszukiwania sprawdza czy w cache'u znajdują się poszukiwane operacje. Jeśli tak zwraca je użytkownikowi, jeśli nie wyszukuje loty standardowym sposobem a wynik zapisuje do cache'u. Cache przetrzymuje w sobie do 100 zapytań.

2 Przegląd istniejących rozwiązań

Analiza istniejących rozwiązań aplikacji wyszukujących połączeń lotniczych pozwoliła nadać pracy bardziej precyzyjne wymagania oraz zaprojektować jej ogólny przebieg. W internecie można znaleźć wiele aplikacji o podobnych lub takich samych funkcjonalnościach jak tworzona praca. W tym rozdziale zostaną opisane najbardziej znane wyszukiwarki lotów dostępnych na rynku.

2.1 Wyszukiwarka lotów Skyscanner

Pierwszym przykładem została aplikacja internetowa Skyscanner. Jest to wyszukiwarka lotów, która umożliwia użytkownikom szukanie lotów według ceny i lokalizacji. Oprócz funkcji wyszukiwania lotów, Skyscanner oferuje opcje wyszukiwania hotelów blisko lotnisk oraz wypożyczenia auta w pobliżu lotniska docelowego. Aplikacja ta została stworzona oraz wdrożona w 2002 roku. Od tego czasu firma Ctrip która jest właścicielem tego produktu zatrudnia ponad 200 pracowników. Warto wspomnieć o jej innej usłudze która udostępnia dane o połączeniach lotniczym zewnętrznym firmom i deweloperom. Jej dane były brane pod uwagę w czasie szukania źródeł danych lecz Skyscanner wymaga dużych opłat za swoje usługi, w warunkach akademickich niemożliwe było z ich skorzystanie. Aplikacja ta jest dostępna w ponad 30 językach oraz używana przez 60 milionów użytkowników miesięcznie. Aplikacja wiele razy nagradzana była za swoją funkcjonalność i użyteczność użytkownikom. Skyscanner znajduje się pod adresem: <https://www.skyscanner.net/>

Rysunek 2.1.1: Logo aplikacji Skyscanner

Na swojej stronie internetowej na pierwszy rzut oka można zauważyć panel wyszukiwania lotów.

2.2 Wyszukiwarka lotów Google Flights

text

2.3 Porównanie aplikacji

text

Bibliografia

[1] <https://www.json.org/>

Stan na dzień 03.01.2019